

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ
Факультет дизайну та декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра дизайну

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РУКОПИСНІ ТА ДРУКОВАНІ ШРИФТИ

галузь знань 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 022 Дизайн

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Дизайн»

факультет Дизайну та декоративно-прикладного мистецтва

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «**Рукописні та друковані шрифти**» для студентів I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 022 Дизайн, ОПП «Дизайн»

Розробник: Сопко О.І., доцент кафедри дизайну ЗАМ

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну ЗАМ.

Протокол від “28”серпня 2020 року №1

Завідувач кафедри Небесник Іван Іванович

(підпис)

Небесник Іван Іванович

(прізвище та ініціали)

_____, 20__ рік
_____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань: 02 Культура та мистецтво	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність: 022 Дизайн (ОПП «Дизайн»)	Рік підготовки:	
Змістових модулів -2		1-й	-
Загальна кількість годин – 90 з них: лекції – 16 год практичні – 42 год самостійна робота – 32 год		Семестр	
		1-2	-
	Рівень вищої освіти: магістр	Лекції	
		16 год	-
		Практичні	
		42 год	-
		Самостійна робота	
		32 год	-
		Вид контролю: міжсесійний контроль, екзаменаційний перегляд	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготувати студента до самостійної роботи в якості графічного дизайнера. Дати знання про базові засоби шрифтового дизайну. Навчити теоретично та практично втілювати у життя пошукові роботи та курсові проекти засобами різноманітних рукописних та комп'ютерних шрифтових технік. Розвинути у студента здатність трансформувати навколишній світ у візуальні комунікативні образи, в яких органічно поєднується емоційне та раціональне начала.

Завдання: навчити студента втілювати художньо-пластичний задум курсового завдання відповідними засобами ручних та комп'ютерних шрифтових технік використовуючи сучасні комп'ютерні технології.

За результатами вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- різновиди технік і манер традиційних та новітніх видів шрифтів;
- матеріали, інструменти, обладнання, які використовуються в роботі при створенні шрифтових об'єктів;
- методику підготовки оригінальних шрифтових форм до друкування;
- художні особливості рукописних шрифтових та комп'ютерних програм.

вміти:

- підбирати найбільш доцільний вид графічної техніки та різновид шрифту для кожного конкретного завдання;
- правильно обирати параметри шрифту для об'єкта проектування;
- поетапно вести роботу від художньо-пластичного задуму до завершеного оригіналу;
- правильно застосовувати графічні редактори в процесі виконання завдання.

Завдання курсу:

- на основі ескізів виконати курсові завдання, в яких проявити себе вмілим графіком-шрифтовиком-дизайнером.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль I

Рукописна та друкована шрифтова форма як одна із найважливіших складових у дизайні.

Тема 1. Вступ. Рукописна та друкована шрифтова форма як одна із найважливіших складових у дизайні. Роль шрифтів у створенні образу до прочитання тексту. Вплив шрифту як елемента візуальної комунікації в культурному досвіді.

Тема 2. Шрифтова форма у міському середовищі. Затвердження теми. Збір аналогового матеріалу, фотоетюди, текстові слогани.

Практичне завдання: Зібрати аналоговий матеріал, визначити змістову складову, опрацювати фотоетюди до обраної теми. Створити шрифтову композицію на тему «Мое місто». Формат А-№., комп'ютерні редактори за вибором студента.

Тема 3. Шрифтова форма у творах закарпатських художників. Затвердження теми. Збір аналогового матеріалу, фотоетюди, текстові слогани.

Практичне завдання: Виконати та затвердити фотоескізи до обраної теми. Створити шрифтову композицію із віднайдених у творах шрифтових знаків. Формат А-№., комп'ютерні редактори за вибором студента.

Тема 4. Застосування шрифтової форми в дизайні.

Практичне завдання: Зібрати пошуковий матеріал для презентації. «Оригінальна шрифтова форма інтер'єру, екстер'єру та графдизайні».

Тема 5. Підготовка презентації курсової роботи.

Практичне завдання: Підготувати презентацію курсової роботи у програмі PowerPoint.

Модуль II

Змістовий модуль 2

Особливості шрифтів у проектному застосуванні.

Тема 1. Вступ. Каліграма – шедевр європейського поетичного модернізму, вид шрифтового дизайну. Особливості технічного виконання спрямовані на ручні графічні техніки та сучасні комп'ютерні технології. Художньо-технічні та технологічні особливості.

Тема 2. Затвердження теми. Збір аналогового матеріалу, вибір шрифтових програм.

Практичне завдання: Зібрати аналоговий матеріал для виконання, визначити тематику, виконати каліграму до віршів за вибором студента.

Тема 3. Аморфна типографіка. Відчуття шрифту на площині та просторі. Використання аморфної типографіки у проектуванні.

Практичне завдання: виконати аморфну типографіку на площині, з використанням будь яких матеріалів. Використання графічних редакторів CorelDraw та Adobe Photoshop.

Обрати текст та затвердити ескізи до обраної теми.

Тема 4. Рукописні та набірні шрифти у дизайні. Проектування шрифтової форми за видами. Особливості технічного виконання спрямовані на ручні графічні техніки та сучасні комп'ютерні технології.

Практичне завдання: Виконати презентацію на основі зібраного пошукового матеріалу у програмі PowerPoint.

Тема 5. Підготовка презентації робіт.

Практичне завдання: Підготувати презентацію робіт у програмі PowerPoint.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	пр	лаб	с. р.		л	пр	лаб	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль I										
Змістовий модуль 1. Рукописна та друкована шрифтова форма як одна із найважливіших складових у дизайні.										
Тема 1. Вступ. Рукописна та друкована шрифтова форма як одна із найважливіших складових у дизайні. Роль шрифтів у створенні образу до прочитання тексту. Вплив шрифту як елементу візуальної комунікації в культурному досвіді.		4			2		-	-		-
Тема 2. Шрифтова форма у міському середовищі. Затвердження теми. Збір аналогового матеріалу, фотостюди, текстові слогани.		4	2		2		-	-		-
Тема 3. Шрифтова форма у творах закарпатських художників. Затвердження теми. Збір аналогового матеріалу, фотостюди, текстові слогани.			4		4		-	-		-
Тема 4. Застосування шрифтової форми в дизайні.			4		4		-	-		-
Контрольна робота за підсумками М I			2							
Тема 5. Підготовка презентації курсової роботи			4		4		-	-		-

Разом за модулем I	40	8	16		16		-	-		-
Модуль II										
Змістовий модуль 2. Особливості шрифтів у проектному застосуванні.										
Тема 1. Вступ. Каліграма – шедевр європейського поетичного модернізму, вид шрифтового дизайну. Особливості технічного виконання спрямовані на ручні графічні техніки та сучасні комп'ютерні технології. Художньо-технічні та технологічні особливості.		4			2					
Тема 2. Затвердження теми. Збір аналогового матеріалу, вибір шрифтових програм.		4	6		4					
Тема 3. Аморфна типографіка. Відчуття шрифту на площині та просторі. Використання аморфної типографіки у проектуванні.			8		4					
Тема 4. Рукописні та набірні шрифти у дизайні. Проектування шрифтової форми за видами. Особливості технічного виконання спрямовані на ручні графічні техніки та сучасні комп'ютерні технології.			6		4					
Контрольна робота за підсумками М I			2							
Тема 5. Підготовка презентації курсової			4		2					

роботи									
Разом за модулем II	50	8	26		16				
Усього годин	90	16	42		32				

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль I		
Змістовий модуль I. Рукописна та друкована шрифтова форма як одна із найважливіших складових у дизайні.		
1	Зібрати аналоговий матеріал, визначити змістову складову, опрацювати фотоетюди до обраної теми. Створити шрифтову композицію на тему «Моє місто». Формат А-№., комп'ютерні редактори за вибором студента.	2
2	Виконати та затвердити фотоескізи до обраної теми. Створити шрифтову композицію із віднайдених у творах шрифтових знаків. Формат А-№., комп'ютерні редактори за вибором студента.	4
3	Зібрати пошуковий матеріал для презентації. «Оригінальна шрифтова форма інтер'єру, екстер'єру та графдизайні».	4
4	Контрольна робота за підсумками М I	2
5	Підготовка презентації курсової роботи	4
Модуль II		
Змістовий модуль II.		
1	Зібрати аналоговий матеріал для виконання, визначити тематику, виконати каліграму до віршів за вибором студента.	6
2	виконати аморфну типографіку на площині, з використанням будь яких матеріалів. Використання графічних редакторів CorelDraw та Adobe Photoshop. Обрати текст та затвердити ескізи до обраної теми.	8
3	Виконати презентацію на основі зібраного пошукового матеріалу у програмі PowerPoint.	6
4	Контрольна робота за підсумками М I	2
5	Підготовка презентації курсової роботи	4
	Разом	42

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми. Рукописна та друкована шрифтова форма як одна із найважливіших складових у дизайні.	Кількість годин
Змістовий модуль I.		
1	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою	2
2	Збір матеріалу, класифікація, систематизація за обраною темою	2

3	Ескізування, пошук ідеї, опрацювання вибраного матеріалу	4
4	Виконання текстів та шрифтової графіки	4
5	Підготовка презентації	4
Змістовий модуль 2.		
1	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою	2
2	Збір матеріалу, класифікація, систематизація за обраною темою	4
3	Ескізування, пошук ідеї, опрацювання вибраного матеріалу	4
4	Виконання текстової частини та шрифтових ілюстрацій	4
5	Підготовка презентації	2
	Разом	32

7. Методи навчання

Основними методами навчання при викладанні теоретично-практичної дисципліни „Рукописні та друковані шрифти” є практична робота. Кожен Змістовий модуль передбачає засвоєння та осмислення теоретичного матеріалу і подальше самостійне виконання авторської ідеї з врахуванням індивідуальних досліджень сучасних тенденцій у розвитку шрифтового дизайну.

Поряд із конкретними вимогами, які висуваються до даної дисципліни, здійснюється спроба формування у студента самостійного мислення, пошук нової, виразної художньо-образної мови.

Для кращого засвоєння матеріалу використовуються унаочнення з фахової літератури, засобів інтернет мережі, метод фонду Закарпатської академії мистецтв.

Упродовж семестру студент працює над запропонованою темою, яка подається у вигляді практичної роботи та презентаційної частини під час перегляду.

8. Методи контролю

Контрольні роботи, проміжкові семестрові та між семестрові заліково-екзаменаційні перегляди, контрольні роботи.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. В'юнник А. Українська графіка XI – початку XX ст. – Київ: Мистецтво, 1994.
2. Таранов Н. Рукописный шрифт. – Львів: Вища школа, 1986.
3. Мокрецова И. Романова В. Французская книжная миниатюра в светских собраниях. –XIII век. 1200–1270. – Москва: Искусство, 1983.
4. Чоподі Чоба, Гордоні Клара. Бібліотека Корвініана /Історія бібліотеки Корвіна/. – MACYAR HELIKON CORVINA, 1976.
5. Рудер Э. Типографика. – Москва: Книга, 1982.
6. Алпатов М. Феофан Грек. – Москва: Изобразительное искусство, 1979.
7. Олдріх Главса, Карел Вік. Turographia. – Прага: Видавництво технічної літератури, 1976.
8. Гиленсон П. Справочник художественного технического редакторов. — Москва: Книга, 1988.
9. Адамов Е. Рукопис. Художественный редактор. Книга. — Москва: Союзполиграфпром, 1985.
10. Добкин С. Оформление книги. Редактору и автору. — Москва: Книга, 1985.
11. Лазурский В. Путь к книге.— Москва: Книга, 1985.
12. Михайленко В. Яковлев М. Основы композиции. Геометричні аспекти художнього формотворення.— Київ: Каравела, 2004.
13. Різник М. Письмо і шрифт.— Київ: Вища школа, 1978.
14. Мітченко В. Мистецтво скоропису в просторі українського бароко. — Київ: Український світ, 1992.
15. Волошко В. Принципы решения знаковых изображений.— Москва: МАРХИ, 1987.
16. Рудер С. Типографика. Руководство по оформлению. — Москва: Книга, 1982.
17. Овчинников В. Історія книги. – Львів: Світ, 2005.
18. Кликушин Г. Шрифты для художников оформителей. – Минск: Полюмя, 1984.
19. František Muzika Die schöne Schrift. I. – MCMLXV VERLAG, WERNER DAUSIEN: Hanau/Main,1965.
20. František Muzika. Die schöne Schrift. II. – MCMLXV VERLAG, WERNER DAUSIEN: Hanau/Main,1965.

21. Károly Földes-Papp/ Vom Felsbild zum Alphabet. – VEB Verlag der Kunst: Dresden, 1970.
22. Войнович В. Українська міфологія. – Київ: Либідь, 2002.
23. Лесняк Владимир. Графический дизайн. Основы профессии. – К.: Биос Дизайн Букс, 2009
24. Сбітнева Н. Ф. Історія графічного дизайну. – Харків: ХДАДМ, 2014
25. Стивен Геллер, Сеймур Кваст. Графічні стилі. Від вікторіанців до хіпстерів. – К.: ArtHuss, 2019
26. Сопко О. Мистецтво шрифту. Етапи становлення. Навчально-методичний посібник. – Ужгород: Гражда, 2007.
27. Сопко О. Шрифтова форма в графічному дизайні. Етапи становлення. Навчально-методичний посібник. – Ужгород: Гражда, 2009.

11. Інформаційні ресурси

28. Особливості українських національних шрифтів Конструктивні та композиційні особливості найвідоміших українських шрифтів. <https://studfiles.net/preview/2299232/page:8/>
29. Роль і місце типографіки в графічному дизайні http://www.tpm.mdk.ksue.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=12:11&catid=1:2010-04-01-20-30-35&Itemid=18
30. Книжкова графіка шрифт- монограма
1. ОВ Тема уроку: КН ИЖКО В А Г Р А Ф І К А. Ш Р И Ф Т О В А КОМП О З І Ц І Я У Г Р А Ф І Ц І . С Т В О Р Е Н Н Я Б У К В - О Б Р А З І В , С Л І В - О Б Р А З І В , М О Н О Г Р А М И (І М ’ Я А Б О І Н І Ц І А Л И) <https://www.slideshare.net/OlgaVladychko/ss-42530814>.
31. Графіка. Художній шрифт. Монограма або літера-ініціал, слово-образ”. <https://erudyt.net/navchalni-predmety/obrazotvorche-mistectvo/konspekt-uroku-na-temu-hrafika-hudozhnij-shryft-monohrama-abo-litera-initsial-slovo-obraz.html>.
32. Характеристика шрифту як способу поліграфічного відтворення тексту. <https://issuu.com/victoryshe/docs/xtr4-font1>.
33. Друкарські шрифти. Основні групи та їх характеристики. <https://studfiles.net/preview/2425428/page:6/>.
34. Панграма. <http://ukrfonts.com/info/index.php?v=19&id=6245>
35. Графічні особливості поезії українського постмодерну. [Каліграмаjournal.osnova.com.ua/article/56972](http://kaligrama.osnova.com.ua/article/56972)-Графічні особливості поезії українського постмодерну. Каліграма.
36. Аморфная типографика. <https://www.pinterest.it/pin/249316529342288856/?nic=1a>
37. трієнале графіки, білий світ. <https://www.facebook.com/4newkyiv/videos/475848252914437/UzpfSTewMDAwMTc5Mzk4NzQ5MT0xODc0NzE0NDI1OTMxNjcy/>